

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah,
Velja za celo leto... \$6.00
Za pol leta... 3.00
Za New York celo leto... 7.00
Za inoseststvo celo leto... 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States,
Issued every day except Sundays
and legal Holidays,
50,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 298. — ŠTEV. 298.

NEW YORK, MONDAY, DECEMBER 20, 1920. — PONDELJEK, 20. DECEMBRA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

SENAT ODLOČNO PROTI WILSONOVI LIGI

MIGLJAJI, DA NAMERA VA HARDING AMERIKANIZIRATI SEDANJO LIGO, SO VZBUDILA VELIKO PRESENEČENJE V WASHINGTONU.

Washington, D. C., 18. decembra. — Zaupna sporočila, ki so dospela na ušesa senatorjev ter drugih republikanskih voditeljev od strani onih, ki so se posvetovali z novo izvoljenim predsednikom Združenih držav, Hardingom, glede mirovnega programa, se glase, da se peča senator Harding z načrtom, ki nima sploh nobenega opravka ter nobene zveze z obstoječo Ligo narodov.

Nekoliko presenečenja je vzbudilo vsled tega dejstvo, da so številna sporočila iz Mariona kazala, da skuša Harding uveljaviti načrt za amerikanizacijo obstoječe Lige, mogoče potem amandiranj dogovora v smislu Lodge-vih rezervacij.

V nekaterih krogih se je domnevalo, da je priporočil Root izvoljenemu predsedniku tako stališče. Root pa ni soglasno z najboljšimi informacijami storil ničesar sličnega. Stališče Roota je, da se razširi polnomoči svetovnega razsodišča ter izpopolni pravomoči lastnega tribunala.

Zavzema se tudi za preosnovanje mednarodnega prava. Številni mislijo, ki so v tesnem stiku s položajem v senatu, so govorili v zadnjih dneh s Hardingom in med temi je bil tudi senator Watson iz Indiane.

Eden izmed senatorjev je rekel: Zadnje volitve so definitivno odločile vprašanje, če naj senat odobri katerokoli pogodbo, ki bi spravila Ameriko v sedaj obstoječo Ligo. Ničesar ni mogoče uveljaviti z ozirom na kako zvezo. Ničesar ne bo uveljavljeno, kar bi dišalo po kaki nadvladi.

VLADA BO KONCENTRIRALA DE VALERA JE BAJE NA KROVU PARIJA V KENTUCKY-JU. VU PARNIKA "AQUITANIA".

Louisville, Ken., 18. decembra. Na konferenci, katero so imeli tukaj agenti za notranjo carino v državi Kentucky in na kateri se je razpravljalo o primernosti, da se koncentriira vso zalogo žganih pijač v deželi na enem samem mestu, je izjavil L. W. Williams, komisar za notranje carine, da se bo mogoče spravilo vse tozadevne zaloge v Kentucky.

Prav lahko rečem, — je rekel, — da ne bomo odvedli iz Kentuckyja žganje, ki se sedaj nahaja tukaj.

Povdarjalo se je dejstvo, da se nahajata dve tretini žganja, ki ga je najti v celi deželi, v vladnih skladiščih v Kentuckyju. Povsem primerno bi bilo vsled tega, na temelju izjavljaj Williamsa, spraviti še preostalo tretino v državo, kjer je na razpolago zadosti skladišč.

Williams se je zavzel za ta korak, ker je urad na notranjo carino prepričan, da bi se dalo na ta način skrajšati vladne izdatke za spravljanje in razdeljevanje žgane pijače.

CARUSO IMA RES SMOLO.

Listi poročajo o vseh mogočih zadregah, ki so prišle nad "božanskega" pevca, Enrica Caruso. Pred nedavnim časom so mu ukradli dragulje, nato se je pol bil ko je nesrečno padel, pred par dnevu mu je počila žilica v grlu in sedaj ga je težil za odškodnino kuhar, ki je imel s pevcem kontrakt in ki trdi, da je bil odpuščen pred časom, čeprav trdi žena Carusa, da ni znal kuhati nič drugega kot špagetije.

PROTI KOKAINU.

Rim, Italija, 19. decembra. — Poslanec Calo in Daglioni sta stavila v poslanski zbornici predlogo, ki prepoveduje privatnikom izdelovati in prodajati kokain.

Vsa tozadevna industrija naj bi bila zanjprej v vladnih rokah.

BOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH.

PREDNO SE ODLOČITE

na svojo družino sorodnika ali prijatelja naročiti vzorni listek, ali poslati denar v domovino, da si ga potnik sam kupi, pišite najprej za tozadevna pojasnila na znanost in zanesljivo tverdo

FRANK SAKSER,
28 Cortlandt St., New York, N. Y.

London, Anglija, 19. decembra. Depisnik londonskega "Timesa" v Cheerbougu odločno zatrjuje, da se nahaja Eamon de Valera, predsednik irske republike, na krovu parnika "Aquitania".

Parnik bo dospel jutri v tamošnje pristanišče.

DESHANEL JE ZOPET ZDRAV

Pariz, Francija, 19. decembra. Pavel Deshanel, ki je zastran slabega zdravja, resigniral meseca septembra kot predsednik Francije, je popolnoma ozdravel. Včeraj se je vrnil iz sanatorija za duševne bolezni.

PREBIVALSTVO JAPONSKO.

Tokio, Japonska, 19. decembra. Kot je razvidno iz zadnjega ljudskega štetja, ki je bilo te dni končano, znaša prebivalstvo Japonske nad 77 milijonov oseb.

Od teh pripade nad sedemnajst milijonov na Korejo.

JAPONCI IN NEMŠKA ZNANOST.

Tokio, Japonska, 17. decembra. Dvesto japonskih znanstvenikov bo priredilo nemškemu poslaniku in njegovemu štabu slavnostno večerjo v priznanje prispevanja Nemčije k uspehom znanosti in kot bodrenje za nadaljne napore na tem polju.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKEM IN NOTRANJSKO.

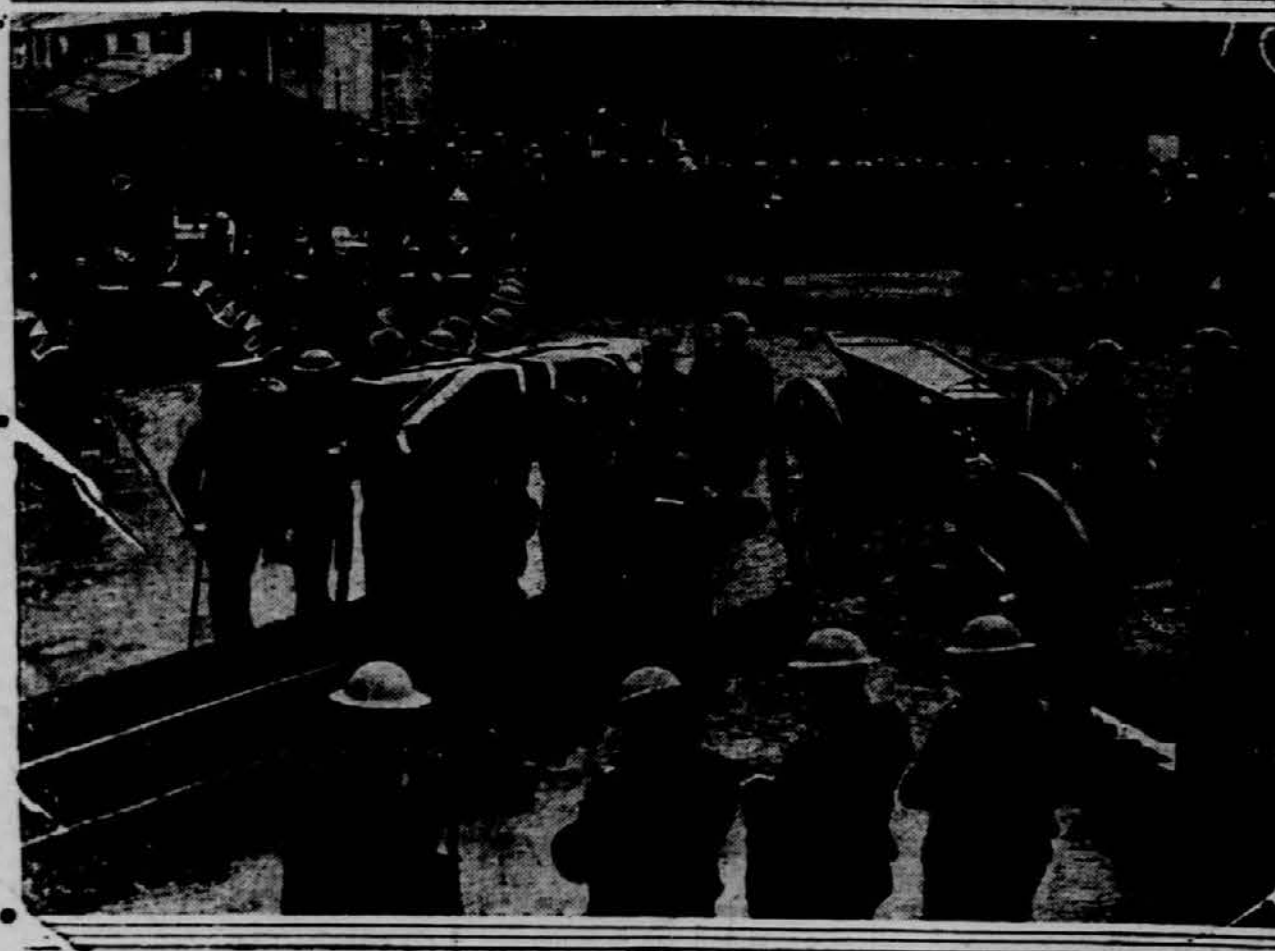
Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanji razmeram primerne tudi hitro pe cel listri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po osemlju, ki je zasledeno po italijanski armadi. Včeraj smo računali na pošiljke dve italijanski lir po sledočih cenah:

50 lir		\$ 2.40
100 lir		\$ 4.20
300 lir		\$12.00
500 lir		\$30.00
1000 lir		\$30.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsake prej.

Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar doseže v roke. Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrdila Frank Sakser,
28 Cortlandt St., New York, N. Y.

Vsaakega angleškega vojaka, katerega ubijejo Sinfanjci na Irskem, spravijo angleški vojaki v Anglijo. Slika nam kaže tak prizor.

OBREGON JE POKAZAL SVOJO MOČNO ROKO

Številni agitatorji so bili aretirani in nekateri usmrčeni. — Razpršene roparske tolpe.

Mexico City, Mehika, 18. decembra. Vlada je pričela postopati na drastičen način s številnimi majhnimi glavarji v vseh delih dežele, ki so se skušali poslužiti priboke, ki se jim je nudila vsled izpromenitve v narodni administraciji, da namreč spravijo v tek nova revolucionarna gibanja. Poročila, ki se prišla semkaj od vojaških poveljnikov v vseh delih dežele, poročajo o uspeših operacijah proti netilecem nemirov, o aretacijah in eksekucijah.

Arnoldo Gomez, ki poveljuje vladnim četam v severnem okraju, je sporočil, da se mu je posrečilo poraziti tolpo banditov, katerim je načeloval neki Irino Villareal v družbi nekega Pablo Gonzalesa, prejšnjega mehiškega armadnega častnika. Vladne čete so se spoprijele z banditi, ki so šteli le deset mož, v bližini Ciudad Guerrero, v državi Tamaulipas. Nečak Villareala je bil njet in usmrčen.

Vladne čete so tudi porazile Carlosa Nieto, ki je načeloval majhni ustaški tolpi, zaposleni ob Panuca reki.

Ob priliki splošnega pogona na zarotnike sta bila v glavnem mestu aretirana tudi dva generala, namreč Manuel Gonzales in Jous Garza. Dolgi se jih zarote proti sedaj obstoječi vladi.

Predsednik Obregon je danes prikrat zbral svoj kabinet, da razpravlja z njim glede vprašanja ekonomske odpomoči. Enrico Estrada je bil imenovan vojnim tajnikom te je stopil na mesto generala Hilla, ki je umrl pred nedavnim časom. Estrada je znan kot eden glavnih pristašev sedanjega predsednika mehiške republike.

Brzoparnik
"PRESIDENT WILSON"
odpluje dne 22. decembra 1920.
Tretji razred do Trsta... \$130.00
Drugi razred do Trsta... \$205.00
vitevki vojni davek.
Za vsa pojasnila se obrnite na po-
znano tverdko:
Frank Sakser,
28 Cortlandt St., New York City.

VELIKA NAPETOST V LAŠKEM PARLAMENTU

Lazburjenje glede interpelacij socialističnih članov. — Socialisti zapustili seže.

Rim, Italija, 18. decembra. — Skozi dva dni je vladalo veliko razburjenje v italijanski poslanski zbornici ob priliki razprave glede interpelacij, katere so vložili socialisti in ki se tičejo neredov, ki so se završili pred kratkim v Lucea, tekem katerih so bili socialisti tepeni v spopadu z nacionalisti.

Signor Corradini, podtajnik za notranje zadeve je skušal danes opisati dogodke v Lucea kot so bili sporočeni vladi, a socialisti mu niso dovolili govora ter ga obdelovali z vsakovrstnimi žaljivimi priimki.

Tumult je došel do svojega viška, ko je prečital socialist Brunelli brzojavko, v kateri se je glasilo, da so nacionalisti pretepali socialista Bentini-ja in Ciccolai-a, ko sta slednja dospela v Bologno.

Dobro storjeno, dobro storjeno, — so kličali člani nacionalistične skupine v poslanski zbornici.

Eden izmed nacionalistov pa je dostavil:

— Saj smo vam rekli da se ne smete vrniti v Bologno. To je tako razkačilo socialiste, da so zapustili svoje seže ter se vrgli na nacionaliste. Čeprav so številni člani zbornice skušali lotiti jih, se je vendar unela živahna bitka. Deset socialistov je bilo na enega nacionalista.

BERLINSKI LISTI PROTI SOVJETNEMU POSLANIKU.

Berlin, Nemčija, 18. decembra. Časopisje je objavilo fotografične posnetke navodil, ki jih je dobil od Trockega Victor Kopp, zastopnik ruske sovjetske vlade v Berlinu.

V navodilih je rečeno, da mora storiti vse, kar je v njegovi moči, da izbruhne v Nemčiji revolucija ter da strmoglavi sedanjo nemško vlado.

Navodila so bila pisana baje v času, ko je boljševiška armada zmagoslavno prodirala proti Varšavi.

Victor Kopp dosedaj še ni odgovoril na te očitke.

ZBOROVANJE LIGE NARODOV V ŽENEVI

Motta je izjavil, da je smatrali dogovor glede Lige važnejšim kot pa mirovno pogodbo.

Ženeva, Švica, 18. decembra. — Giuseppe Motta, predsednik švicarske republike, ki se bo ravno kar umaknil s svojega mesta ter častni predsednik Lige narodov, se je izrazil napram poročevalcu newyorške "Tribune" takole:

— Osebnost sem mnenja, da je mirovna pogodba ena stvar in dogovor glede Lige narodov druga. Ne prikrivam svoje trditve, da mora imeti Liga narodov prednost pred mirovno pogodbo. Po mojem mnenju je dogovor glede Lige bolj važni izmed obeh diplomatskih dokumentov.

Predsednik Motta je mnenja, da bo cela zbornica Lige narodov na prihodnjem sestanku sprejela njegovo naziranje, kateremu pa ni hotel dati izraza na sedanjem zborovanju in sicer radi velike občutljivosti, katero je opaziti pri narodih, ki so direktno prizadeči vsled mirovne pogodbe, sklenjene v Versailles.

Z ozirom na delo Lige je rekel predsednik Motta:

— Zbornica je završila veliko delo, čeprav se ni, žalibog, lotila erega bistvenega vprašanja. V mislih imam amandmente k dogovoru glede Lige narodov. Kot vam je znano, sem prepričan pristaš ideje, da je treba sedaj izpremeniti besedilo dogovora. S tem pa nikakor nočem reči, da naj se ovzre celi sedanji dogovor. Po mojem mnenju bi bilo kaj takega nemogoče in tudi brez smisla. Mi potrebujemo časa, da izpopolnimo orožje, katero imamo že v rokah.

— Če primerjamo delo, ki je bilo storjeno z največjo lojalnostjo in največjim zaupanjem in v tem oziru zasluži vsak delegat ravnejšo pohvalo. Diplomacija, primerno rečeno, je bila izključena iz posvetovalnj Lige. Ker ni bilo opaziti diplomatske pretkanosti, smo bili v stanu završiti veliko in koristno delo.

— Naša zbornica izgleda še vedno deloma kot parlament in deloma kot kongres, vendar pa gojim trdno upanje, da bo imelo naslednje zborovanje Lige svojo lastno fiziognomijo, ki se bo odločno razlikovala od drugih. Prepričan sem, da bo to kaj dobra stvar.

LLOYD GEORGE ZAVRNIL IRSKO PONUDBO

GDGOVORIL JE O'FLANAGANU, DA NJEGOVO VSTRAJANJE PRI PRIZNANJU IRSKE REPUBLIKE ZAPIRA VRATA K VSEM NADALJNIM POGAJANJEM.

London, Anglija, 18. decembra. — Korešpondenca, ki se je vršila med ministrskim predsednikom Lloyd George-om ter očetom Mihaelom O'Flanaganom, "podpredsednikom irske republike", v naporu, da se dovede do premirja med Anglijo ter Sinn Fein organizacijo, je prestala, ne da bi rodila kak uspeh.

Oče O'Flanagan je v svojem zadnjem sporočilu na Lloyd George-a izjavil, da je edina pot, ki more dovesti do sprave, ona direktnih pogajanj z oficijelnim načelnikom irskega naroda, — predsednikom de Valera.

V svojem odgovoru, katerega je poslal danes, je rekel ministrski predsednik:

— To stališče zaključuje vrata k onim nasvetom dobre volje, katere ste klicali na pomoč v pričetku zadnje korešpondence.

Sporočilo očeta O'Flanagana se je glasilo:

— Dočim pošiljate potom pisanega sporočila mir in dobro voljo irskemu narodu, je vaša vlada posplošila svoje zavrtnate napade na naša življenja, našo prostost in lastnino.

— Kako prazno zvone vaše lepe besede v listih vpiče požara v Cork ter umora Magnerja in Timothy Crowley-a!

— Če v resnici želite miru, dovolite, da izvršuje ustava, katero je sprejel irski narod pri zadnjih volitvah, svoje legitimne posle in nasila na svetu. Potem se domenite glede pogojev mira potem direktnih pogajanj z oficijelnim načelnikom irskega naroda, — predsednikom de Valera. To je edina možna pot k spravi, ki je bistvenega interesa oba naroda.

Ministrski predsednik Lloyd George je odgovoril:

— Upal sem, da bo z zmernostjo in zdravo pametjo na obeh straneh mogoče doseči sporazum, ki bi napravil konec bojem na Irskem ter ugladil pot k končni spravi. Sedaj pa izjavljate, da je edina pot k spravi priznanje irske republike in pogajanja s človekom, katerega označujete kot oficijelnega načelnika ter predsednika te irske republike.

— Vedno sem skušal pojasniti svoje stališče, da je vsaka uravnavana nemogoča, dokler zahtevajo Sinn Feine irsko republiko in čeprav sem pripravljen poslušati se vsake poti, ki bi dovedla do ustavnega mira in dogovora, ne morem najti vendar nobene, dokler hoče ta organizacija izsiliti dogovor z umori in nasilji vsake vrste.

— Edina pot k miru je ta, da priznajo člani te organizacije dana dejstva. Njih sedanja politika vodi Irsko v kaos in pogin.

— Globoko obžalujem, da ste zaprli vrata k vsem nasvetom dobre volje, katero ste klicali na pomoč v pričetku teh pogajanj.

DELOVANJE NASPROTNIKOV AMERIŠKI POSLANIK RESIGNIRAL.

Pariz, Francija, 18. decembra.

Francoski zunanji urad je dobil dane sporočilo, v katerih se glasi, da koncentriirajo turški nacionalisti vse čete, ki jih imajo na razpolago, v okraju Smirne v namenu, da vzpore dobro zamišljen napad na Grke.

Ob istem času pa se glasi, da so nasprotniki kralja Konstantina v Carigradu in drugod na delu, da odločijo Smirno, Tracijo in druge okraje, katere je mirovno konferenca pripisala Grški, od slednje.

KRALJ KONŠTANTIN DOSPEL V ATENE.

Atene, Grško, 19. decembra. — Malo pred poldnem je srečno došel sem kralj Konstantin. Požrvala ga je velika množica ljudi. Navdušeni prebivalci so mu napravili širok špalir od pristanišča pa do kraljeve palače.

Izgredev ni bilo nobenih naci-
acijah.

Chicago, Ill., 19. decembra. —

Fredesnik Wilson je danes br-
zejaval Charles J. Vopički, ameri-
škemu poslaniku na rumunskem
avornu, da sprejme njegovo resi-
gnacijo. Mr. Vopička (ki je ro-
den v Carigradu) pravi, da je slabega
zdravja ter da se želi umakniti v
privatno življenje.

ŠTEVILO NEZAPOSLENIH V ANGLIJI.

London, Anglija, 16. decembra. Ne-
zaposlenost v Angliji je zavze-
la velikanski obseg, če je račun,
katerega je objavil Daily Herald,
resničen. List izjavlja, da je v ce-
lem 1920-tem letu v Angliji brez
dela, v katero število pa niso vste-
ti oni, ki delajo le po par dni na
teden. List izjavlja, da so to zelo
skrbne in konservativne cenvite,
ki temelje na oficijelnih infor-
macijah.

Promislite dobro, komu boste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnjo listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in stiska, vsak skuša postati malo bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakeži bankirji razteje povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se staviijo v denarnem prometu nepričakovane na-
prete starim izkušenim in premočnim tverdkam; kako bo pa malim
neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje zaupljive obljube,
ba, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljke se sedaj po novi sveni in na novi
ačin primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanes-
ljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali na pošiljke jugoslovanskih Kron po sle-
dočih cenah:

300 kron		\$2.40	1,000 kron		\$ 7.75
400 kron		\$3.20	5,000 kron		\$38.50
500 kron		\$4.00	10,000 kron		\$76.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vsake prej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar doseže v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa New York Bank Draft.

Tvrdila Frank Sakser,
28 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

YUGOSLAVIAN DAILY
Owned and Published by
YUGOSLAV PUBLISHING COMPANY
(Incorporated)
FRANK BAKER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers:
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
"Glas Naroda" izlazi svak dan izvanredno nedelju in praznikov.

On celo leto velja za Ameriko \$2.00 On New York za celo leto \$2.00
On celo leto za Evropu \$2.00 On New York za celo leto \$2.00
On celo leto za Evropu \$2.00 On New York za celo leto \$2.00

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Printed every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$5.00

Advertisements on agreement
Special rates for advertising in this paper. Denar naj se blagoviti politiki
ne Money Order. Pri spremeni kraja naročnikov pristojno, da se nam tudi
ne bivašite namani, da hitreje najdemo naslovnik.

GLAS NARODA
38 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 3875

Program avstrijskega kanclerja.

V seji narodnega sveta je bilo najprej izvoljenih nekaj odsekov. Nato je povzel besedo zvezni kancler dr. Mayr ter je podal zbornice namere in smernice ki bodo vodile vladu pri njenem delovanju. Glede težavnega položaja, v katerem se nahajata ljudstvo in država, je treba predvsem gledati na gospodarska vprašanja. Dalje je zvezni kancler poudarjal potrebo delovati proti razmnoževanju papirnatega denarja in naraščanja primanjkljaja v državnem proračunu. Omenil je, da je neobhodno potrebno izboljšati prometna sredstva s tem, da se pomnože železniški vozovi in da se železnice elektrificirajo ter da se pozdigne tujski promet. Glede trgovske politike se bo vladu prizadevala skleniti še več gospodarskih dogovorov z inozemstvom, zlasti glede prometa s sosednjimi državami. Kompenzacijska trgovina naj se spravi v sistem, ki bo dovoljeval nemoteno zamenjavo blaga. Zvezni kancler je nato napovedal revizijo avtonomnega carinskega tarifa. Nato je govoril o važnih nalogah na polju socialne uprave ter o važnih delih na polju pravosodstva. Z ozirom na zunanjo politiko je izjavil zvezni kancler da mora Avstrija stopiti v dobre in zaupne stike z vsemi državami, zlasti mora gojiti prijateljstvo do bratskega ljudstva v nemški državi. Lojalno izvršenje dolžnosti, katere nalaga st. germanska mirovna pogodba, smatra Avstrija v okviru njenih finančnih zmognosti za samo po sebi umevno. Iričakuje sprejema v Ligo narodov in zahteva da se ugodni praviciam, ki so ji zagotovljene po mirovni pogodbi zlasti kar se tiče zapadne Madžarske.

Nov načrt da se premaga Mont Everest

Od zavojevanja zraka je odvisen tudi uspeh pri zvoženju gore. Slika, ki so bile vzete s sosednjih gorah kot K-2, dajejo vsaj oddaljen pojem o strašnih masah ledu in snega, ki pokriva to najvišjo goro na svetu.

Pri t. neposredno bližini Everest, ki se nahaja na meji med Nepalom, indijsko provinco ter Tibetom, je naloga, ki izjavi pogumno dušo moža. Najbližji prostor, do katerega je prišla civilizacija, je Katmandu, glavno mesto Nepala, ki leži 110 milj vstran od vrha.

Vspričo velikanskih težav, ki se stavijo na pot raziskovalcem, ki bi hoteli dospeti na ta deviški vrh, se predlaga, naj izvrše vse uvodno poizvedovanje in raziskovanje aeroplani in ni izključeno, da bi se kakemu drzemu človeku ne posrečilo priti z aeroplana na kako snežno ravan gore, odkoder bi mogel peš doseči vrh Everest.

Ko so take avtoritete kot George B. Benjamin zagovarjale raziskovanje in premaganje Everest leta 1912, ni aeroplan še dosegel takega razvoja kot v zadnjem času. Velika svetovna vojna je dovela do takih izpremenb v zrakoplovstvu, da je našel raziskovalce novega zaveznika, ki je vedno pripravljen pomagati. S pomočjo zrakoplova hoče raziskovalci raziskati še nepoznane polarne okraje ter se dvigniti preko višin, ki so dosedaj še nedotaknjene. Za avijatike, posebno če so opremljeni s tanki ki vsebujejo kisik, je mogoče dvigniti se sedem milj nad zemljo. Sijajni uspeh ameriškega majorja Schroederja, ki je dosegel višino 37.000 čevljev ter dospel v višine preko 25.000 za mejo človeških sil, a vsprico sijajnih uspehov avijatike so sedaj prepričani, da je možno premaganje Everest s pomočjo umetnega voževanja kisika.

Zračni poizvedovalci, ki so izvršili zemljevide ozemelj, katerih bi na drug način ne bilo mogoče raziskati, bi bili v stanu videti mesta, kjer bi se lahko najbrž pota do vznožja gora.

Mr. Jeffers pravi v svojem komentarju glede položaja, da bi bili piloti v stanu, če ne drugega vsaj ugotoviti resničnost poročila da se nahaja prostorna planjava na eni strani gore, na kateri bi aeroplani lahko pristali.

Glavna ovira pri zavojevanju Everest je fiziološka, kajti uspeh tega velikega podjetja je odvisen od tega, koliko lahko prenesejo človeška pljuča in srce. Zrak na vrhu ima približno eno tretjino pritiska oziroma na morski gladini in valed tega bi bilo vdičavanje potrebnega kisika v pljuča težava naloga, če bi bile na razpolago le naravne metode.

Mlad in močan človek, dobro izurjen in s tako razvitimi močmi da lahko teče najmanj tristo čevljev, bi bil on vrste bitje, ki bi lahko dosegel vrh.

Če bi se doseglo vrhunec s pomočjo aeroplana ali balona v vsakem slučaju bi bilo potrebno imeti dodatne pomočke, med temi bi bili glavni tanki s komprimiranim kisikom ali pa z veliko zalogo soli peroksid, iz katerega bi se lahko proizvajalo kisik z dodatkom kemikalij.

Peter Zgaga

Neki tenorist, ki pa ni prav poseben tenorist, je vprašal "pevovaljo Hudeca:

— Kaj pa je pravzaprav visoki C?

— To je čisto, — je odvrnil, — kjer ti sape zmanjka.

Ni večje razposajenosti na svetu kot je razposajenost šestnajstletnih deklet.

V neki višjedekliški šoli je bil tak razposajen razred. Poučeval je star profesor. Da se mašnjeje rad njegovo sitnostjo, so mu dekletce z gobo omočile stol.

Profesor pride, sede ter plane kvisku rekoč:

— Katera izmed gospodičen je preje sedela na tem stolu?

Pri porotni obravnavi je vstal zagovornik ter pričel govoriti:

— Če bi bil obtožene milijonar, bi mu dal brez pomisleka svojo hčer za ženo, tako zelo sem namreč prepričan o njegovi nedolžnosti...

Po dolgotrajnem prepiru je rekel tovariš tovarišu:

— Kaj pa misliš da si kaj več kot sem jaz, ti prokleti osel zatiti?

Po tudi te le besede so že včasih padle. Če misliš, da sem jaz kak osel, si ravno na pravega natelet.

Z blagom, ki ga manjka na obalah ameriških žensk, bi bilo mogoče obleči vse armensko prebivalstvo za dolo dvajsetih let.

Mož je pustil doma mlado ženo in odšel v vojno ter ni dal od sebe nobenega glasu.

Ker pa ki ni voda in vsled drugih naravnih zakonov, si je ženo izbrala druga ter ga vzela k sebi.

Naenkrat se pa vrne mož iz jetništva. Vrnil se je k svoji ženi, toda njegova žena, mizo in postelj je drugi imel. Kregi, prepiri in pretepi. Žena je šla k župniku po svet.

Župnik je pa le z glavo kimal.

Vidite, gospod župnik — je rekla slednjič, — jaz bi najraje oba obdržala, če bi se zastopila med sabo.

Pravijo, da je papirni denar zdravju škodljiv.

Da, pa res izvrstno skrbe za našo zdravje.

Ameriške ladje bodo čisto suhe. Nobene prijace ne bo za dolet. Sedaj se niti morskala bolezen ne bo več izplačala.

Cene mesu padajo.

Seveda padajo... Pa ne na navadno ljudstvo...

Upam, da ste dobro obedovali — je rekel kčmar gostu.

To sem tudi jaz upal, ko sem prišel v gostilno, — je odvrnil.

Farmar, ki ni bil na posebno dobrem glasu, je dal zavarovalno svojo hišo za deset tisoč dolarjev.

Šel je k županu ter ga vprašal:

— Koliko ti torej dobiš, če bi nočoj moje posestvo zgorelo?

Župan stopi k omari, vzame iz nje debelo knjigo, lista nekaj časa po nji, potem pa pravi:

— Od pet do deset let.

A. M. Kollas je v svojem nagovoru pred Kraljevo zemljepisno družbo leta 1917, ko je bila avijatika že zelo razvita, stavil vprašanje, če je človeško telo v stanu prenesti napore v višini 29.000 čevljev ter predlagal, da se podvržejo oni, ki bi se vdeležili ekspedicijske, strogemu vežbanju in urjenju.

S pomočjo eksperimentov ob morski gladini ter v različnih višinah ter začasnega izpostavljanja zraka, ki je bil umetno razredčen v laboratoriju, bi se po njegovem mnenju taki ljudje počasno aklimatizirali ter postali sposobni, da prenesejo napore velikih višin.

Znanstveniki pa se nagibajo k naziranju, da bi za ljudi dobrega zdravja zadostoval vdihati od časa do časa nekaj kisika, ko bi poskusili plezanje.

Jugoslovaška

Ustanovljena 1. 1898

Katol. Jednota

Inkorporirana 1. 1900

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni urednik:

Glavni urednik: MIHAIL BOVARSKA, Box 251, Conemaugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: GNO. L. BROOKER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: MIHAIL BOVARSKA, Box 251, Conemaugh, Pa.

Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: GNO. L. BROOKER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: LOUIS CORTELLI, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Glavni urednik: JOSEPH FISHER, Box 104, Fair Avenue, Lorain, O.

Kaj bo morala Nemčija plačati?

Iz bruseljske konference bi moral priti zaključni sporazum glede plačanja nemške vojne odškodnine. Tozadevni dogovor se je že itak predložil časa zavlekle. Celi svet je plačeval pogubonosno celno za to neodločnost in za tajni konflikt v mnenjih, ki je prevladoval na posvetovanjih evropskih narodov.

Kakšno svoto in kako naj plača Nemčija odškodnino na temelju versailleske pogodbe, je zadeva, ki ne briga le Nemčijo samo in dežele, ki bodo dobile plačilo. Nepotreben bi bil poskus, da se izsili od Nemčije pod to ali ono pretvezo izplačanje večje svote kot jo je sploh v stanu plačati. Taka brezobzirna politika bi brez dvoma porazila samo sebe. S tem bi se le pomagalo k vzbujanju napačnih pričakovanj pri drugih narodih

Sovjetska novinarska agentura.

Poročila kapitan Francis McCallagh.

Najbolj značilno delo, katerega so izvršili boljševiki, je organizacija časnikarske službe, ki je gotovo najbolj čudovita naprava te vrste na celotnem svetu. Jaz sem imel prav posebne prilike študirati to napravo, kajti seznanil sem se z njenimi agenturami v Sibiriji, dobil od njih priporočila pisma na načelnike te službe v Moskvi ter bil enkrat v stanu prodreti v Kremelj ter pregledati delo te organizacije, ki je znana kot Rosta, katere beseda je sestavljena iz prvih črk naslova, ki pomenja v slovenski prestavi ruska socialistična brzojavna agentura.

Prišli v Kremelj je zelo težka stvar, kajti ker žive tamkaj Lenini, Trocki in drugi narodni komisarji, je prostor močno zastrašen. Zaprtil pa sem, in so oni, ki so odšli noter, dobili tiket v zasedeno za tiskano dovoljenje neke vrste pri majhnem uradu, nahajajočem se v bližini vrat. Ta tiket je bilo treba pokazati stražnikom. S tem, da sem govoril nemški z dekleco v uradu ter ji rekel, da sem žurnalista in da imam domnjen sestanek s "priateljem" Radekom, katerega nisem nikdar še videl v svojem življenju, se mi je posrečilo premostiti to dekleco, ki mi je dala tiket, ne da bi zahtevala kak drug dokument v zameno. Njen zadnji sum je izginil, ko sem se delal kot da nočem sprejeti tiketa, dokler bi ona ne telefonirala Radeku. Kajti vedel sem, da ona ne bo rada telefonirala ter upal, da ne bo dobila zveze. Ona res ni telefonirala, pač pa rekla, naj grem naprej in v par trenutkih sem bil v notranjosti Kremelja. Tam sem bil pripravljen varen, kajti že enostavno dejstvo, da sem se nahajal v najsvetlejšem, je kazalo, da sem prišel tjakaj pomočjo postavnih sredstev.

Sestal sem se Trockijem, ko je prišel iz Leninovega stanovanja ter šel proti kavalerijskim barakam. Govoril sem z njim nekaj časa a nisem čutil ničesar posebnega. Nato sem pregledal celi Kremelj, ki se ni dosti izpremenil iz leta 1914. Kipi carjev so bili seveda odstranjeni in cerkve so bile vse zaprte in sicer že dolgo časa, kar je bilo razvidno iz velikih kupov čistega in nedotaknjene snega pred vratmi.

Starodavna in zelo slavna kapela Bogorodice, nahajajoča se v kvadratu, katerega tvori carska palača, je sedaj garaža za avtomobile, carska stanovanja so nezasedena, druga so polna ljudskih komisarjev, njih štabov in služabnikov ter rdečih vojakov in njih družin. Kremelj ni bil dosti poškodovan tekom bojev v jeseni 1917. Ena izmed vrat so bila poškodovana od izstrelka, a ta vrata sedaj popravljajo. Na vseh poslopjih in stolpih je še vedno videti dvoglavih carskih orla in edino zunanje znamenje boljševiške okupacije je rdeča zastava, ki vihra raz kupolo justične palače.

Ko sem stopil v eno izmed velikih poslopjij, ki so bila izpremenjena v vladne urade, sem našel, da se nahaja v eni izmed dvoraz razstava Roste, namenjena izključno le za odposlance svetega komunističnega kongresa, ki je takrat zboroval. V meniju, da jih spuste noter, so morali celo ti odposlanci pokazati izkaznico ter svoje identifikacijske listine. Imel sem srečo ter se sestel z nekim odličnim rdečim uradnikom, kateremu se je posrečilo spraviti me noter brez vsake izkaznice.

Rosta, ki je naslednica stare ruske poročalne agenture, organizacije, ki je bila sliena Reuterjevi, je postala sedaj velik in zelo pomemben sestavljen stroj za boljševiziranje Rusije, to je dežele, ki ima manj komunistov v razmerju s prebivalstvom kot naprimer Anglija. To je treba vedno obdržati v mislih. Na temelju principa najprvo Rusijo komunistično, predno obrnejo vso silo svoje propagande proti ostalemu svetu, čeprav nas med tem časom ne zane marjajo popolnoma. Njih postopanje je priprosto. Nacionaliziral so celo časopise, tako da je sedaj vsak žurnalista v Rusiji vladni služabnik in Trocki jih hoče baje celo prisiliti, da bodo nosili žurnalistične posebne uniforme.

Vse novice, domače in inozemske, pridejo najprvo v glavni stan Roste, veliko poslopje ob Lubjanki, kjer se jih prekuha, popra in osoli, dokler nimajo pravega komunističnega okusa. Nato se novice razpošlje s pomočjo brezžičnega brzojave vsem poročalnim centrom Roste po celi Rusiji in slednji jih sporoče krajevnemu časopisu. Celo naslove člankov in pregledne novice pripravljajo z veliko žurnalistično izurjenostjo v Moskvi izvedeni uredniki Roste ter jih razpošiljajo z brezžičnim brzojavom po celi Rusiji. Tako daleč proti iztoku kot Ekaterinburg sem bil presenečen vsprčo enomerne izvrstnosti člankov v listih.

Arhangelsk je padel, ko sem bil jaz v Uralu in završene žurnalistične fraze, v katerih so govorili tudi najmanjši listi ter predekovali, so takoj razkrivale izurjeno pero žurnalista v glavnem centru. Približno isti učinek bi se lahko proizvedlo v Angliji, če bi bili najboljši angleški žurnalisti koncentrirani recimo v hotelu Cecil v Londonu, pod vodstvom katerega urednika neobičajne organizacijske zmožnosti. Ti izvedenci bi bili razdeljeni v različne oddelke, kojih eden bi obstajal iz izvedenih izdelovalcev naslovov in podnaslovov, drugi iz piscev uvodnih člankov in tako naprej. — Na ta način bi najmanjši provinčialni listi kazali isto žurnalistično izurjenost kot največji list v glavnem mestu. V vsakem večjem mestu bi bil še poleg tega krajevni poročevalec angleške Roste, ki bi bil v vsakem slučaju odlični žurnalista, stanoval v krasni hiši ter s celi mrežjo krajevnih poročevalcev pod seboj.

Agenti Roste v Permu, Ekaterinburgu in v drugih mestih se boljševiki, ki so si pridobili dobro poznavanje žurnalističnega dela ter tujih jezikov v času, ko so bili izgnanci carjeve vlade. — Nekoč sem čul enega teh agentov, kako je dajal svojim podrejenim krajevnim poročevalcem navodila glede njih dolžnosti ter sem bil presenečen, ko sem ga čul reči, da si ne želi poročil glede umorov in ločitev zakonov, temveč poročil glede popravljanja mostov, glede industrijskega in vzgojnega položaja ter glede napredovanja komunistične misli. Eden izmed lokalnih agentov, navaden učitelj na deželi, je vprašal, če bi bila tudi poezija sprejemljiva, a agent je odgovoril, da je republikanska vlada sicer vedno rada pripravljena pospeševati resnične pesniške ženije, za katere bi izvedela, da pa ne kaže pošiljati dnevnih poročil v vezani besedi. — Če bom poslal poezije, — je nadaljeval učitelj, — ali jih bo tovariš Lenin videl?

Sovjetska novinarska agentura, Agent je odvrnil nato, da bo do posebnosti izvrstne pesmi predložene tovarišema Leninu in Trockiju.

Rosta pa se ne omejuje na brzojavno delo. Razpošilja na vse liste politične, literarne članke ter celo povesti in poezije, kar je vse proizvod velike žurnalistične tvorilnice ob Lubjanki. V tem glavnem stanu se tudi zelo natančno zaznamuje sprejem, katerega so bili ti članki deležni v provinčialnih časopisih. Navedena so bila imna pisateljev ter tudi

natančno število, kolikokrat je bil dotični članek rabljen. Na ta način je človek lahko z znanstveno natančnostjo zasledoval postopek tega ali onega pisatelja. Če se je ozrl na rekord ka erega, kolik žurnalista je ravnatelj Roste lahko spoznal z enim pogledom, če napreduje ali ne in kako priljubljen je pri masah.

To pa še ni vse.

Trocki bi naprimer naročil Kerženčevu, ravnatelju Roste, — Dvignite velikanski krik vsprčo zlega terorja na Irskem! Kerženčev bi dal takoj potreb-

Angleški vojaki vstavljajo po ulicah Irce ter jih preiskujejo, če imajo orožje pri sebi.

na povelja svojim urednikom in pesnikom in kmalu bi vse rusko katere je vodil politični komisar časopise odmevalo od kliev ogorčenja in epsov vladnega zatiranja. Sličen krik se je dvignilo vzbudi fanatizem vojakov. S svojimi izvajanj in popevanjem re Madžarske. Bolj praktične kampanje so bile vzpizorjene v zvezi s čistočo, legarjem, vzgojo, izboljšanjem prometnih sredstev, nabiranjem orožja za sile armade, striženjem las ter podpiranjem ruskih bolnic.

V Angliji imamo nekaj sličnega v Northcliffovi kombinaciji, ki je tekom vojne več kot enkrat dvignila tak krik. Boljševiški časnikarski trust pa bo neizmerno večji kot Northcliffov, kajti on ima v svojih rokah absolutni monopol na rusko časopisje ter vsebuje princip hitre rasti. Če se bo boljševizem širil naprej, bo razlika v obsegu rdečega časopisja med današnjim dnem ter letom 1930 kot je ona v angleškem časopisju danasnega dne ter onim leta 1820.

Čudno a resnično je, da ni rusko časopisje v splošnem še tako podrejeno Kerženčevu kot je Northcliffovo časopisje Northcliffu, kajti številni provinčialni listi v Rusiji, katere izdajajo krajevni sovjeti v zvezi s krajevnimi delavskimi organizacijami, priobčujejo številne originalne članke, a vsled popolne kontrole tumanjih in tudi skoro vseh domačih ruskih vesti ter s pomočjo nezobirne cenzure je centralna sovjetska vlada v stanu izvajati velikanski upliv na celo rusko časopisje. Ta upliv je celo večji kot je bil oni, katerega je izvajala nemška vlada na nemško časopisje v času vojne. Razventega pa ne dobavlja Rosta brzojav in članke za časopise po celi Rusiji. Izdaja tudi več kot štiristo tistih listov, ne da bi govorili o večjem številu majhnih lepov, katere se nahaja na zidovih železniških postaj in iz katerih trpa navadni Rus večino informacij glede splošnega napredka po svetu.

Obseg, do katerega se je razširilo časopisje, je razviden iz dejstva, da sta izhajala preje v Ekaterinburg guberniji le dva lista, dočim jih izhaja sedaj dvajset. Med temi jih je osem, ki objavajo večina svojih novic o tem brezžičnega brzojave iz Ekaterinburga.

V provincah Perm in Ekaterinburg, kjer so izhajali preje le štiri listi, kjer ni bilo preje nikakih lepakov in nobenega poročevalca Ruske brzojavne agenture, izhaja sedaj 23 listov in v provincah stanojete dva poročevalca, kojih stališče v boljševiški hierarhiji je drugo ali tretje, ki živijo v hišah, ki so tako velike kot me škofov, ki zavzemajo v boljševiški družbi isto pozicijo, kot so jo zavzemali v pravoslavni. — To sicer ni lepa primera. Lenin je sklenil iz isto hladno in neupogljivo odločnostjo, katere je pokazal pri vseh drugih velikanskih izpremembah, katere je odredil, da morajo njegovi časnikarski poročevalci izvajati nad javnim tnenjem isti upliv, ki je bil sedaj monopol cerkve. Trocki pa govori mirno o tem, da je nadomestil armadne kaplane s političnimi komisarji, ki bodo uplivali na čustva vojakov na isti način kot so uplivali nekoč kaplani.

Na rdeči fronti v Sibiriji sem

V razvedrilo.

Definicija.

Neki kongresnik je imel žalostne izkušnje v spekulaciji z zlatinami rovi. Ob neki priliki se je več tovarišev razgovarjalo o predmetu spekulacije in eden teh je rekel proti temu zapadnemu članu kongresa:

— Kot izvedenec nam lahko podaste definicijo besede "bonanza".

— Bonanza, — je odvrnil mož z zapada, — je luknja v tleh, ki je last največjega lažnjiveca na svetu.

To je uravnalo zadevo.

Stari Ša-ba-Song, poglavar Mile Lac Indijancev, je privedel vse svoje vojnike, da branijo Fort Ripely leta 1862. Tajnik za notranje zadeve ter governor in zakonodajna država Minnesota so obljubili tem Indijancem, da bodo radi tega junaškega dejanja deležni posebne skrbi vlade in da se jih ne bo nikdar odstranilo. Par let pozneje pa je bil poslan poseben agent iz Washingtona k plemenu, da jih prosí, naj odstopijo svoja zemljišča ter se preselijo v deželo severno od Leetch Lake. Agent je zbral posvetovanje Indijancev ter rekel:

— Moji rdeči bratje, vaš veliki beli oče je čul, kakšna krivica vam je bila storjena. Rekel je: Poslal jim bom poštenega človeka. — Oziral se je na sever, jug, in tok in zapad. Ko je videl mene, je rekel: — To je pošteni mož, ktere ga bom poslal svojim rdečim otrokom. — Bratje, pogledajte na me! Vetrovi dvainpetdesetih let so pihali preko moje glave ter poslali s srebrom in v vsem tem času nisem strelil nobenemu niti najmanjše krivice. Kot vaš prijatelj vas prosim, da podpisate to pogodbo.

Tedaj pa je skočil stari Ša-ba-Song na noge ter rekel:

Prijatelj moji, ozrite se name! Vetrovi več kot petdesetih zim so pihali preko moje glave ter jo poslali s srebrom. Niso pa mi odpili možganov.

Zborovanje je bilo končano.

V časih, ko so bili ljudje v prodajalnah še bolj uljudni kot so danes, je bilo videti v nekem izloženem oknu naslednji napis: — Na željo vzamemo vsaki predmet iz izložbe.

Nekega dne pa je nepoznani zlikanec udril v prodajalno in odpel vse, kar je bilo v izložbi. Mesto prejšnjega napisa pa je stavil naslednjega:

— Sem sam preskrbel. — S pozdravom....

Zdravnik proti profitirju: — Mislim, da se niste brigali za moj rasvet ter se posvetili kakemu razvedrilu, ki bi odvrnilo vašega duha od trgovskih poslov.

— Gotovo sem storil to.

— In česa ste se lotili?

— Posvetil sem se muzicizaciji. (Nabiranje denarja vseh časov in dežela).

PRI NAS SO PISMA

za MARJO PAULIN od Rozalije Paulin, Karla Castellani in Josipine Paulin. Naj se zgleda ponje! Upravištvu Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (20-21-12)

Socialistično gibanje v Italiji.

Poročevalce ljubljans. "Na živahno razgrajlja o tem vprašju" piše iz Trsta pod tem naslovu in pojavljajo se že danes slovom sledeče:

Trst, 15. novembra. Razne struje, ki bodo na kongresu nastopile. Doslej so se javile tri struje: skrajni ekstremisti z drugim pravo sliko o socialističnem gibanju v Italiji, ker bi jih bilo gotovo zanimalo. Toda to gibanje je tako veliko in obsežno, da se absolutno ne da izčrpano opisati v enem dopisu. Zato se hočem omejiti samo na glavne stvari.

Socialisti so dobili pri lanskih volitvah 156 mandatov. Ta uspeh je iznenadil ves svet, delavski in buržuazijski. Mnogi so smatrali to zmago le za trenoten uspeh kot neizbežno reakcijo proti vojski in tedanji nacionalistični in imperijalistični vladi. Toda varila so se oni, ki so tako mislili. — Preteklo nedeljo so se končale občinske volitve v Italiji, pri katerih je socialistična stranka dobila skoro tri tisoč občin v svoje roke, med temi velika mesta Milan, Bologna, Livorno itd. V provinci Regio Emilia so socialisti dobili od 45 občin 38. Podobne uspehe so dosegli tudi v Lombardiji in v več drugih krajih. Kako je bilo v Turinu, do danes še ni utrjeno; prvi dan je bilo proglašeno, da so zmagali socialisti s 700 glasovi, drugi dan pa da so zmagale meščanske stranke z 200 glasovi večine. Kako se je mogel volilni rezultat izpremeniti kar čez noč, to je do danes še nepojasnjeno.

Uspeh socialistov pri občinskih volitvah v Italiji se da pravilno oceniti šele tedaj, če pomislimo, da so imeli pred vojnjo socialisti komaj tristo občin v oblasti, proti sedanjim 3000. To kaže jasno, da zmaga socialistov v Italiji pri zadnjih volitvah le ni bila samo trenutna, ampak da je plod vztrajnega dela in znak probujajoče se zavesti proletarijata.

Kakor povsod v Evropi je zavladala tudi med italijanskimi socialisti notranja kriza, boj med starimi in novimi metodami, boj med zmernejšo strujo in radikalnim komunizmom. Znano je, da je socialistična stranka zaključila zadnje leto na kongresu v Bologni, da se pridruži moskovski internacionali, ne da bi bila stavila kakšne posebne pogoje za vsop in brez natančnega poznavanja metod in programa tretje internacionale. S tem sklepom se pa položaj ni definitivno razčistil ampak spor med obema strujama se je tedaj še pričel, ki se je po državnozborskih volitvah znatno poostрил. — Glasom sklepov v Bologni, bi bilo moralo 156 socialističnih poslancev voditi čisto negativno politiko. To pa se ni zgodilo, ampak poslanci so se odločili za parlamentarno opozicijo in ne za razbičje parlamenta. Ko so se na vrtili laški odposlanci iz Rusije, kjer so imeli priliko pripraviti se o stanju v Rusiji na svoje oči, je kriza postala še občutnejša. — Odposlanci so se vrnili različne naziranja o Rusiji: Bombacci in Bordiga sta se vrnila v domovino kot navdihena komunisti, dočim govorje Serati, Bianchi in drugi o Rusiji zelo hladno in ne priporočajo za Italijo ruskih metod. — Sloglasko edinole v tem, da je ruski proletarijat izvršil veliko zgodovinsko delo, katero braniti je dolžnost vsakega svetovnega proletarijata.

Precej mučen vtis je napravilo tudi znanih 21 točk, katere je sklenil drugi kongres moskovske internacionale staviti strankam kot pogoj za vstop.

Nezadovoljni niso samo takoz. centristi, ampak tudi s. Serati, ki je sicer navdušen komunist. Svoji nezadovoljnosti z 21. točkami jo dal izrazu v "Avantiju", kjer je izjavil, da bo italijanska socialistična stranka sama najbolje vedela, kdo spada v stranko in kdo ne.

Svoje končno stališče proti 21. točkam iz Moskve bo zavzela italijanska socialistična stranka na kongresu, ki je sklican za konec decembra t. l. v Firenco. Za to kongres se že danes zanima vsa javnost. Strankino časopisje

Tudi med slovenskim proletarijatom za zasedenem ozemlju se socializem lepo razvija. Do danes imamo okrog 50 političnih organizacij in nad deset tisoč strokovno organiziranih, večina stavninskih delavcev. Lepo se razvijajo tudi gospodarske, konsumne, knetijske in produktivne organizacije. List "Delo" dobro uspeva kljub vsem težočam.

Ko so dole prve vesti o popolni kapitulaciji jugoslovanske delegacije v Rapalu, je zavladalo med Slovenci razumljivo presenečenje. Vsek se vprašuje: Zakaj pa so tako dolgo odlašali, če se je stvar razvila tako končati? Med socialisti seveda razočaranje ni veliko, ker sploh nikdar nismo upali, da bo buržuazija povoljno rešila jadransko vprašanje.

Na kongresu v Hallu.

Na inicijativo Zinovjeva so te dni delegati na kongresu v Hallu glasovali za in proti sprejemu 21ih moskovskih točk. Rezultat je naslednji: 237 delegatov se je izjavilo za, 158 proti. Ko je bil na znanjen izid glasovanja je predsednik Christien izjavil, da so delegati, ki so glasovali za Moskvo, prestopili v komunistične vrste in da nimajo pravice prisostvovati zborovanjem neodvisne stranke. Tedaj so desničarji zapustili dvorano.

Arheološki poročila iz Grške.

Izkopavanja na Kreti, kjer so sedaj po koncu vojne začeli zopet z marljivim delom, so odkrila temelje palače iz srednje Minosove dobe. Tu so našli slikarska dela (treske), delo stolpov, zlate okraske in vaze. V bližini palače so našli na mestu ki je stalo v isti dobi. Nekako pet kilometrov vstran so našli grobe iz Minosove mladosti, ki so obsegali okostja, lovnate urne, vaze in pogrebne darove. — Posebno velik nagrobni spomenik z mnogimi arhitektonskimi okraski iz mramorja so pa izkopali v starem mestu Ali-siju v Epiru. V isti višini kot izkopani predmeti je stalo malo jonsko svetilišče z zanimivi persnimi okraski.

Raziskovanja na gori Oeti so odkrila svetilišče iz dobe Heraka. Razen pepela žrtev so našli napise in pa kip cesarja Commoda kot Heraka.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA". NAJ VEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ROZUJENIK DEŽAVAH.

Nesreča na debelo.

Naša misel o nesrečnem domu je ona o domu, v katerem mož preveč je, žena preveč govori in dete preveč kriči.

Brzoparnik

"Calabria"

Omarid pruge odpluje

28. decembra v Trst.

Ozna za HIL narod do Trsta

1120—

z vojne takoe vred.

Vsa tomatovna pojavnita dajo

Tvrđka Frank Baker

82 Cortlandt St., New York.

